

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

«Μεταφορά στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας 2008/99/ΕΚ για την ποινική προστασία του περιβάλλοντος και άλλες διατάξεις»

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

Μεταφορά στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας 2008/99/ΕΚ για την ποινική προστασία του περιβάλλοντος

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Με τις διατάξεις του παρόντος εναρμονίζεται το εθνικό δίκαιο προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Νοεμβρίου 2008 «σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος μέσω ποινικού δικαίου» (Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L328/28/6-12-2008) και θεσπίζονται αποτρεπτικές, αποτελεσματικές και αναλογικές κυρώσεις, μέσω του ποινικού δικαίου, όταν προκαλείται ή ενδέχεται να προκληθεί ρύπανση ή υποβάθμιση του περιβάλλοντος, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική ποινική προστασία του.

Άρθρο 2

(άρθρο 2 Οδηγίας 2008/99/ΕΚ)

Ορισμοί

Κατά την έννοια του νόμου αυτού νοούνται ως:

α) "παράνομη": κάθε παράβαση:

i) της νομοθεσίας που εκτίθεται στο παράρτημα Α, η οποία περιλαμβάνει την εθνική νομοθεσία που έχει εκδοθεί σε συμμόρφωση με τις Οδηγίες που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Α της Οδηγίας 2008/99/ΕΚ καθώς και τους Κανονισμούς (ΕΚ) του ίδιου παραρτήματος της Οδηγίας, που έχουν υιοθετηθεί βάσει της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, ή

ii) όσον αφορά δραστηριότητες που διέπονται από τη συνθήκη Ευρατόμ, την εθνική νομοθεσία που εκτίθεται στο παράρτημα Β και έχει εκδοθεί σε συμμόρφωση με τις Οδηγίες που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Β της Οδηγίας 2008/99/ΕΚ, που έχουν υιοθετηθεί βάσει της Συνθήκης Ευρατόμ

Στην έννοια του όρου «παράνομη» όπως ορίζεται στην παράγραφο α του άρθρου 2, περιλαμβάνονται επιπλέον οι παραβάσεις όλων των κανονιστικών πράξεων που έχουν εκδοθεί ή εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του ν.1650/1986 (Α'160) και του ν.3199/2003 (Α'280), πέραν αυτών που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Α,

β) "προστατευόμενα είδη άγριας χλωρίδας και πανίδας":

i) για τους σκοπούς του άρθρου 3 στοιχείο στ), τα είδη που απαριθμούνται:

- στο παράρτημα IV του άρθρου 20 της υπ. αριθ. 33318/3028/1998 Κοινής Υπουργικής Απόφασης «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιαιτημάτων) καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας» (Β' 1289), όπως τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ 14849/853 /08 (Β' 645), που εκδόθηκαν σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ « για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας»,

- στο παράρτημα I του άρθρου 14 της υπ. αριθ. 37338/1807/2010 Κοινής Υπουργικής Απόφασης «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων/ενδιαιτημάτων της, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ, «Περί διατηρήσεως των άγριων πτηνών», του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 2ας Απριλίου 1979, όπως κωδικοποιήθηκε με την οδηγία 2009/147/ΕΚ» (Β'1495) τα οποία ορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 4 της εν λόγω απόφασης.

ii) για τους σκοπούς του άρθρου 3 στοιχείο ζ), τα είδη που απαριθμούνται στα παραρτήματα Α ή Β του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 338/97 του Συμβουλίου, της 9ης Δεκεμβρίου 1996, για την προστασία των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας με τον έλεγχο του εμπορίου τους

γ) "οικότοπος/ενδιαιτήμα εντός προστατευόμενης περιοχής ": κάθε οικότοπος ειδών για τον οποίο μια περιοχή έχει χαρακτηριστεί ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1,2 και 4 της υπ. αριθ. 37338/1807/2010 Κοινής Υπουργικής Απόφασης ή κάθε φυσικός οικότοπος ή οικότοπος ειδών για τον οποίο μια περιοχή έχει χαρακτηριστεί ως Ειδική Ζώνη Διατήρησης σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος Β της υπ. αριθ. 33318/3028/1998 Κοινής Υπουργικής Απόφασης

δ) "νομικό πρόσωπο": κάθε οντότητα με νομική προσωπικότητα που έχει το καθεστώς αυτό βάσει του εφαρμοστέου εθνικού δικαίου. Στο Κράτος, στα άλλα Κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στις δημόσιες αρχές ή στους δημόσιους φορείς δεν επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 7 κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας καθώς και στους διεθνείς οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

ε) "ιθύνουσα θέση": η θέση που κατέχει φυσικό πρόσωπο σε οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο όταν έχει εξουσία, ενεργώντας ατομικά ή ως μέλος οργάνου, είτε να το εκπροσωπεί είτε να λαμβάνει αποφάσεις για λογαριασμό του είτε να ασκεί έλεγχο εντός αυτού.»

Άρθρο 3 (άρθρο 3 Οδηγίας 2008/99/ΕΚ)

Αδικήματα

Κάθε παράνομη συμπεριφορά, κατά την έννοια της παραγράφου α του άρθρου 2, που ασκείται από πρόθεση ή οφείλεται σε αμέλεια, τιμωρείται σύμφωνα με τα άρθρα 4,5 και 7 και ιδίως:

α) η απόρριψη, εκπομπή ή εισαγωγή ποσότητας υλικών ή ιοντίζουσας ακτινοβολίας στον αέρα, το έδαφος ή το νερό, που προκαλεί ή ενδέχεται να προκαλέσει το θάνατο ή σοβαρές σωματικές βλάβες, σε πρόσωπα, ή ουσιαστικές βλάβες, στην ποιότητα του αέρα, την ποιότητα του εδάφους, την ποιότητα του νερού ή στα ζώα ή τα φυτά·

β) η συλλογή, μεταφορά, ανάκτηση ή διάθεση αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της επιχειρησιακής εποπτείας των πράξεων αυτών και της επακόλουθης συντήρησης των εγκαταστάσεων διάθεσης, και συμπεριλαμβανομένων δράσεων που εκτελούνται από εμπόρους ή μεσίτες (διαχείριση των αποβλήτων), που προκαλούν ή ενδέχεται να προκαλέσουν τον θάνατο ή σοβαρές σωματικές βλάβες, σε πρόσωπα, ή ουσιαστικές βλάβες, στην ποιότητα του αέρα, στην ποιότητα του εδάφους ή στην ποιότητα του νερού, ή στα ζώα ή τα φυτά·

γ) η αποστολή αποβλήτων, οσάκις η δραστηριότητα αυτή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 2 παράγραφος 35 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2006, για τις μεταφορές αποβλήτων και διενεργείται σε μη αμελητέα ποσότητα, ανεξάρτητα από το εάν εκτελείται ως ενιαία μεταφορά ή ως πολλαπλές μεταφορές που φαίνονται αλληλένδετες·

δ) η λειτουργία μονάδας, η οποία εκτελεί επικίνδυνες δραστηριότητες ή στην οποία αποθηκεύονται ή χρησιμοποιούνται επικίνδυνες ουσίες ή

παρασκευάσματα, και η οποία, προκαλεί ή ενδέχεται να προκαλέσει, εκτός της μονάδας, τον θάνατο ή σοβαρές σωματικές βλάβες, σε πρόσωπα, ή ουσιαστικές βλάβες, στην ποιότητα του αέρα, την ποιότητα του εδάφους ή την ποιότητα του νερού, ή στα ζώα ή τα φυτά·

ε) η παραγωγή, η επεξεργασία, η διαχείριση, η χρήση, η κατοχή, η αποθήκευση, η μεταφορά, η εισαγωγή, η εξαγωγή ή η διάθεση πυρηνικών υλικών ή άλλων επικινδύνων ραδιενεργών ουσιών που προκαλούν ή ενδέχεται να προκαλέσουν θάνατο ή σοβαρή σωματική βλάβη σε πρόσωπα ή ουσιαστική βλάβη στην ποιότητα του αέρα, την ποιότητα του εδάφους ή την ποιότητα του νερού, ή στα ζώα ή τα φυτά·

στ) η θανάτωση, ο αφανισμός, η κατοχή ή η σύλληψη προστατευόμενων ειδών της άγριας χλωρίδας ή πανίδας, εξαιρουμένων των περιπτώσεων που η συμπεριφορά αφορά αμελητέα ποσότητα αυτών των ειδών και έχει αμελητέο αντίκτυπο στο καθεστώς διατήρησης των ειδών·

ζ) η εμπορία με προστατευόμενα είδη άγριας πανίδας ή χλωρίδας ή μερών ή παραγώγων αυτών, εξαιρουμένων των περιπτώσεων που η συμπεριφορά αφορά αμελητέα ποσότητα των ειδών αυτών και έχει αμελητέο αντίκτυπο στο καθεστώς διατήρησης των ειδών·

η) κάθε συμπεριφορά που προκαλεί την ουσιαστική υποβάθμιση του οικοτόπου/ ενδιαιτήματος μέσα σε προστατευόμενη περιοχή·

θ) η παραγωγή, εισαγωγή, εξαγωγή, διάθεση στην αγορά ή η χρήση ουσιών που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος.

Άρθρο 4

(άρθρο 4 Οδηγίας 2008/99/ΕΚ)

Ηθική αυτοουργία και συνέργεια

Η συμμετοχή στην από πρόθεση παράνομη συμπεριφορά του άρθρου 3 τιμωρείται σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις των άρθρων 45 έως 49 του Ποινικού Κώδικα.

Άρθρο 5

(άρθρο 5 Οδηγίας 2008/99/ΕΚ)

Κυρώσεις

Τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3 τιμωρούνται σύμφωνα με το άρθρο 28 του ν.1650/1986 (Α'160), όπως τροποποιείται με το άρθρο 8 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 6
(άρθρο 6 Οδηγίας 2008/99/ΕΚ)

Ευθύνη νομικών προσώπων

1. Τα νομικά πρόσωπα μπορεί να θεωρηθούν υπεύθυνα για τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4, εφόσον τα αδικήματα αυτά διαπράττονται επ' ωφελεία τους από οιοδήποτε πρόσωπο, το οποίο κατέχει ιθύνουσα θέση εντός του νομικού προσώπου και ενεργεί ατομικά ή ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου με βάση:

α) εξουσία εκπροσώπησης του νομικού προσώπου·

β) εξουσία λήψης αποφάσεων εξ ονόματος του νομικού προσώπου· ή

γ) εξουσία άσκησης ελέγχου εντός του νομικού προσώπου.

2. Τα νομικά πρόσωπα θεωρούνται υπεύθυνα και στην περίπτωση που η έλλειψη εποπτείας ή ελέγχου, από πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1, κατέστησε δυνατή τη διάπραξη αδικήματος που αναφέρεται στα άρθρα 3 και 4 επ' ωφελεία νομικού προσώπου, από πρόσωπο το οποίο τελεί υπό την εξουσία του.

3. Η ευθύνη νομικών προσώπων βάσει των παραγράφων 1 και 2 δεν αποκλείει ποινική δίωξη κατά φυσικών προσώπων που είναι δράστες, ηθικοί αυτουργοί ή συνεργοί στα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4 .

Άρθρο 7
(άρθρο 7 Οδηγίας 2008/99/ΕΚ)

Κυρώσεις κατά νομικών προσώπων

Τα νομικά πρόσωπα τα οποία θεωρούνται υπεύθυνα κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 6, τιμωρούνται σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 28 του ν.1650/1986 (Α'160), όπως τροποποιείται με την παράγραφο 5 του άρθρου 8 του παρόντος νόμου.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ
ΕΘΝΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2008/99/ΕΚ

Άρθρο 8
Τροποποίηση του άρθρου 28 του ν. 1650/1986 (Α' 160)

Το άρθρο 28 του ν.1650/1986 τροποποιείται ως εξής:

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 28 του ν. 1650/1986 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Όποιος ασκεί δραστηριότητα ή επιχείρηση χωρίς την απαιτούμενη, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού ή των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του, άδεια ή έγκριση ή υπερβαίνει τα όρια της άδειας ή έγκρισης που του έχει χορηγηθεί τιμωρείται με φυλάκιση έως δύο ετών ή και χρηματική ποινή χιλίων (1.000) έως εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ».

2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 28 του ν. 1650/1986 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Όποιος προκαλεί ρύπανση ή υποβαθμίζει το περιβάλλον με πράξη ή παράλειψη που αντιβαίνει στις διατάξεις του νόμου αυτού ή των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους ή και χρηματική ποινή τριών χιλιάδων (3.000) έως εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ. Αν η πράξη του προηγούμενου εδαφίου τελέστηκε από αμέλεια, επιβάλλεται φυλάκιση μέχρι ενός έτους ή και χρηματική ποινή. Αν οι αρνητικές επιπτώσεις της ρύπανσης ή της υποβάθμισης του περιβάλλοντος είναι, με βάση το είδος ή την ποσότητα των ρύπων ή την έκταση ή τη σημασία της υποβάθμισης, περιορισμένες επιβάλλεται φυλάκιση μέχρι ενός έτους ή και χρηματική ποινή».

3. Η παράγραφος 3 του άρθρου 28 του ν. 1650/1986 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Αν η πράξη του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου:

(α) τελέστηκε από υπαίτιο που σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον οικονομικό ή άλλο υλικό όφελος, επιβάλλεται φυλάκιση

τουλάχιστον δύο ετών ή και χρηματική ποινή είκοσι χιλιάδων (20.000) έως εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ,

(β) τελέστηκε με τον ανωτέρω σκοπό και το συνολικό οικονομικό ή άλλο υλικό όφελος υπερβαίνει το ποσό των εβδομήντα τριών (73.000) ευρώ ή από υπαίτιο που διαπράττει εγκλήματα του παρόντος άρθρου κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια και το συνολικό οικονομικό ή άλλο υλικό όφελος υπερβαίνει το ποσό των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ, επιβάλλεται κάθειρξη έως δέκα έτη ή και χρηματική ποινή εξήντα χιλιάδων (60.000) έως διακοσίων πενήντα χιλιάδων (250.000) ευρώ,

(γ) δημιούργησε, με βάση το είδος ή την ποσότητα των ρύπων ή την έκταση ή τη σημασία της υποβάθμισης, κίνδυνο σοβαρής ή ευρείας ρύπανσης ή υποβάθμισης ή σοβαρής ή ευρείας οικολογικής και περιβαλλοντικής διατάραξης ή καταστροφής, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών ή και χρηματική ποινή είκοσι χιλιάδων (20.000) έως εκατόν πενήντα (150.000) ευρώ,

(δ) δημιούργησε κίνδυνο θανάτου εμβρύου ή ανθρώπου ή εμφάνισης βαριάς σωματικής ή διανοητικής πάθησης σε νεογνό ή βαριάς σωματικής ή διανοητικής πάθησης ανθρώπου, επιβάλλεται κάθειρξη έως δέκα έτη ή και χρηματική ποινή εκατόν πενήντα (150.000) έως πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ,

(ε) είχε ως επακόλουθο σοβαρή ή ευρεία ρύπανση ή υποβάθμιση ή σοβαρή ή ευρεία οικολογική και περιβαλλοντική διατάραξη ή καταστροφή, με βάση το είδος ή την ποσότητα των ρύπων ή την έκταση ή τη σημασία της υποβάθμισης, ή το θάνατο εμβρύου ή ανθρώπου ή την εμφάνιση βαριάς σωματικής ή διανοητικής πάθησης σε νεογνό ή τη βαριά σωματική ή διανοητική πάθηση ανθρώπου, επιβάλλεται κάθειρξη ή και χρηματική ποινή εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) έως πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ.

Αν οι πράξεις των στοιχείων γ', δ' και ε' της παραγράφου αυτής τελέστηκαν από αμέλεια, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους ή και χρηματική ποινή εξήντα χιλιάδων (60.000) έως εκατόν πενήντα (150.000) ευρώ».

4. Η παράγραφος 4 του άρθρου 28 του ν. 1650/1986 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Αν ο δράστης των παραβάσεων που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού περιορίσει ο ίδιος ή τρίτος που ενεργεί κατ' εντολή ή για λογαριασμό του, ουσιωδώς ή συντελέσει, με έγκαιρη αναγγελία προς την αρχή, αποτελεσματικά στην ουσιώδη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων της ρύπανσης ή της υποβάθμισης του περιβάλλοντος, που προκάλεσε η πράξη ή η παράλειψή του, το δικαστήριο μπορεί να του επιβάλει ποινή μειωμένη, σύμφωνα με το άρθρο 83 του Ποινικού Κώδικα ή να τον απαλλάξει από κάθε ποινή».

5. Η παράγραφος 5 του άρθρου 28 του ν. 1650/1986 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. 1. Τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν ιθύνουσα θέση σε οιοδήποτε νομικό πρόσωπο του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα και ιδίως οι πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, οι εντεταλμένοι ή διευθύνοντες σύμβουλοι ανώνυμων εταιριών, οι διαχειριστές εταιριών περιορισμένης ευθύνης, ο πρόεδρος του διοικητικού και του εποπτικού συμβουλίου συνεταιρισμών, έχουν ιδιαίτερη νομική υποχρέωση να εποπτεύουν και να ελέγχουν την τήρηση, από φυσικά πρόσωπα που τελούν υπό τις εντολές του, των διατάξεων του παρόντος νόμου και των κατ' εξουσιοδότησή του εκδιδόμενων κανονιστικών πράξεων, που αφορούν στην προστασία του περιβάλλοντος.

5.2. Το φυσικό πρόσωπο, το οποίο κατέχει ιθύνουσα θέση τιμωρείται ως αυτουργός για κάθε πράξη ή παράλειψη, που προβλέπεται στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου αυτού και τελέσθηκε κατά ή εξ αφορμής της δραστηριότητας ή επιχείρησης του νομικού προσώπου, εφόσον αυτή δεν αποτράπηκε λόγω της παράλειψής του, από πρόθεση ή από αμέλεια, να ασκήσει την προβλεπόμενη στην περίπτωση 5.1. εποπτεία ή έλεγχο, ανεξάρτητα από την τυχόν ποινική ή αστική ή διοικητική ευθύνη άλλου φυσικού προσώπου ή του ίδιου νομικού προσώπου.

5.3. Αν η πράξη ή παράλειψη, που προβλέπεται στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου αυτού ή οποιαδήποτε μορφή συμμετοχής σε αυτές, τελέσθηκαν προς όφελος νομικού προσώπου από φυσικό πρόσωπο το οποίο

κατέχει ιθύνουσα θέση, πέραν της ποινικής ευθύνης του φυσικού προσώπου, επιβάλλεται και στο νομικό πρόσωπο, ανάλογα με το είδος και την σοβαρότητα των επιπτώσεων στο περιβάλλον:

(α) διοικητικό πρόστιμο μέχρι του τριπλάσιου της αξίας του οφέλους που επιτεύχθηκε ή επιδιώχθηκε ή

(β) προσωρινή ή σε περίπτωση υποτροπής οριστική απαγόρευση άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας ή

(γ) πρόσκαιρος ή οριστικός αποκλεισμός από δημόσιες παροχές ή ενισχύσεις ή

(δ) η δημοσίευση, με δαπάνες του, της αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης σε δύο ημερήσιες εφημερίδες ευρείας κυκλοφορίας ή συνδυασμός των ανωτέρω κυρώσεων.

5.4. Οι ίδιες κυρώσεις επιβάλλονται στο νομικό πρόσωπο και στην περίπτωση που η παράλειψη άσκησης της προβλεπόμενης στην περίπτωση 5.1, εποπτείας ή ελέγχου από φυσικό πρόσωπο, που κατέχει ιθύνουσα θέση, κατέστησε δυνατή την τέλεση από φυσικά πρόσωπα που τελούν υπό τις εντολές του, των ποινικών αδικημάτων, που προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου αυτού προς όφελος του νομικού προσώπου.

5.5 Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού καθορίζονται ο τρόπος, τα όργανα και η διαδικασία επιβολής των κυρώσεων της περίπτωσης 5.3., καθώς επίσης κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της.

5.6. Το διοικητικό πρόστιμο που προβλέπεται στην υποπερίπτωση α) της περίπτωσης 5.3, αποτελεί έσοδο υπέρ του «Πράσινου Ταμείου», σύμφωνα με την περίπτωση ε) της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν. 3889/2010 (Α'182).

6. Η παράγραφος 4 του άρθρου 28 του ν. 1650/1986 αναριθμείται σε 6.

7. Η παράγραφος 7 του άρθρου 28 του ν. 1650/1986, αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Στις περιπτώσεις εγκλημάτων του κεφαλαίου αυτού ως πολιτικώς ενάγοντες μπορούν να παρίσταται το Δημόσιο, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην διοικητική περιφέρεια των οποίων τελέσθηκε το έγκλημα

και το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος, ανεξάρτητα αν έχουν υποστεί περιουσιακή ζημία, προς υποστήριξη της κατηγορίας και μόνο».

8. Οι παράγραφοι 8, 9 και 10 του άρθρου 28 του ν. 1650/1986 εξακολουθούν να ισχύουν ως έχουν.

Άρθρο 9

Ειδικές δικονομικές διατάξεις.

1. Η προκαταρκτική εξέταση και η προανάκριση των εγκλημάτων, που προβλέπονται στο άρθρο 28 του ν. 1650/1986, ενεργείται και από τους Επιθεωρητές Περιβάλλοντος, συνεπικουρούμενους, εφόσον χρειαστεί και μετά από πρόσκλησή τους, από τους κατά περίπτωση αρμοδίους γενικούς ή ειδικούς προανακριτικούς υπαλλήλους, πάντοτε υπό τη διεύθυνση και την εποπτεία του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται ο τόπος τέλεσης. Οι Επιθεωρητές Περιβάλλοντος έχουν αρμοδιότητα για όλη τη χώρα και εφοδιάζονται για όλη τη διάρκεια της θητείας τους με υπηρεσιακή ταυτότητα, που αποδεικνύει την ιδιότητά τους. Η διενέργεια ή η συμμετοχή-τους σε ανακριτικές πράξεις δεν αποκλείει την εξέτασή τους ως μάρτυρες, κατά τη διαδικασία στο ακροατήριο.

2. Ειδικά για τα κακουργήματα που προβλέπονται στον ανωτέρω νόμο, η, κατά την διάταξη του άρθρου 253 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, έρευνα μπορεί να συμπεριλάβει και τη διενέργεια των μορφών έρευνας, που περιγράφονται στις διατάξεις του άρθρου 253Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και υπό τις προϋποθέσεις που τίθενται με αυτές.

3. Κατά την ποινική διαδικασία για τα κακουργήματα που προβλέπονται στον ανωτέρω νόμο μπορεί να λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα για την αποτελεσματική προστασία από πιθανή εκδίκηση ή εκφοβισμό των καταγγελλόντων τις πράξεις αυτές ή των ουσιωδών μαρτύρων, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 9 παράγραφοι 2 ως και 4 του Ν. 2928/2001.

4. Δεν είναι άδικη η πράξη ειδικού ή γενικού προανακριτικού υπαλλήλου που με σκοπό την αποκάλυψη ή σύλληψη προσώπου που διαπράττει έγκλημα από τα αναφερόμενα στο άρθρο 28 του ν.1650/1986, εμφανίζεται ενδιαφερόμενος για τη συλλογή, μεταφορά, αποθήκευση, διάθεση και αξιοποίηση και γενικά την διαχείριση αποβλήτων. Το ίδιο ισχύει και για τον ιδιώτη που με αυτό τον σκοπό ενεργεί ύστερα από πρόταση των αρμόδιων προανακριτικών υπαλλήλων για τα ανωτέρω εγκλήματα. Οφείλει όμως στην περίπτωση αυτή, ο ανωτέρω υπάλληλος να ειδοποιήσει προηγουμένως, έστω και τηλεφωνικά, τον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών.

Επίσης, δεν είναι άδικη η πράξη ειδικού ή γενικού προανακριτικού υπαλλήλου, όταν ύστερα από βάσιμη καταγγελία ή ισχυρές υπόνοιες ενεργεί έρευνα σε μεταφορικό μέσο για την ανεύρεση αποβλήτων.

5. Για την εκδίκαση των κακουργημάτων, που προβλέπονται στον ανωτέρω νόμο αρμόδιο είναι το Τριμελές Εφετείο.

Άρθρο 10 **Τροποποίηση ποινικών διατάξεων**

1. Στο τέλος της πρώτης παραγράφου του άρθρου 187 του Ποινικού Κώδικα προστίθεται η φράση: «. . . καθώς και προστασίας του περιβάλλοντος».

2. Στο άρθρο 3 του ν. 3691/2008 «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων κ.λπ.» προστίθεται περίπτωση ιθ' και η υπάρχουσα περίπτωση ιθ' αναριθμείται σε κ' ως εξής:

«ιθ) τα προβλεπόμενα και τιμωρούμενα από τις διατάξεις του άρθρου 28 παράγραφος 3 εδάφιο α' του ν. 1650/1986».

3. Στο άρθρο 4 παράγραφος 1 του ν. 2225/1994 «Για την προστασία της ελευθερίας της ανταπόκρισης και επικοινωνίας και άλλες διατάξεις», προστίθεται εδάφιο θ' ως εξής:

«θ) το άρθρο 28 του ν. 1650/1986».

Άρθρο 11 **Ειδική διάταξη**

Από την έναρξη ισχύος του νόμου για τις περιπτώσεις ρύπανσης ή υποβάθμισης του περιβάλλοντος που αναφέρονται στις διατάξεις της παραγράφου Α του άρθρου 20 του ν.2939/2001, εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 2,3 και 4 του άρθρου 28 του ν.1650/1986, όπως τροποποιείται με το άρθρο 8 του παρόντα νόμου.

Άρθρο 12

Παραρτήματα

Προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του παρόντος νόμου τα Παραρτήματα Α και Β που ακολουθούν. Τα παραρτήματα αυτά τροποποιούνται με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού σύμφωνα με τα εκάστοτε ισχύοντα στο κοινοτικό δίκαιο

Άρθρο 13

Ισχύς νόμου

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις του.

Αθήνα, Ιουλίου 2011

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Χ. ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ

**ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ,
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ
ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ**

Μ. ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

**ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ**

Ι. ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Χ. ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

**ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ**

Γ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

**ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ**

Μ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Κατάλογος της εθνικής νομοθεσίας και των Κανονισμών (ΕΚ), η παράβαση των οποίων συνιστά παράνομη συμπεριφορά σύμφωνα με την περίπτωση. (i) της παρ. α του άρθρου 2 του νόμου

- Οδηγία 70/220/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 1970, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν κατά της ρύπανσης του αέρα από τις εκπομπές των οχημάτων με κινητήρα [1].

- Οδηγία 72/306/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 2ας Αυγούστου 1972, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών που αφορούν τα μέτρα κατά της ρύπανσης που προκαλείται από τις εκπομπές των πετρελαιοκινητήρων οχημάτων [2].

- Το Π.Δ. 82/2004 «Αντικατάσταση της υπ. αριθμ. 98012/2001/1996 ΚΥΑ «Καθορισμός μέτρων και όρων για τη διαχείριση των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων» (Β'40).» Μέτρα, όροι και πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείριση των Αποβλήτων Λιπαντικών Ελαίων.» (Α'64) που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 75/439/ΕΟΚ και 87/101/ΕΟΚ «περί διαθέσεως των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων»

- Οδηγία 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουλίου 1976, περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσεως μερικών επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων [5].

- Οδηγία 77/537/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1977, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των αναφερομένων στα μέτρα που πρέπει να ληφθούν κατά των εκπομπών μολυνόντων αερίων που προέρχονται από πετρελαιοκινητήρες προοριζομένους για την προώθηση των γεωργικών ή δασικών ελκυστήρων με τροχούς [6].

- Οδηγία 79/117/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1978, περί απαγορεύσεως της θέσεως σε κυκλοφορία και της χρησιμοποίησεως φυτοφαρμακευτικών προϊόντων που περιέχουν ορισμένες δραστικές ουσίες [8].

- Την υπ. αριθ. 37338/1807/2010 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων/ενδιαιτημάτων της, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ, «Περί διατηρήσεως των άγριων πτηνών», του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 2ας Απριλίου 1979, όπως κωδικοποιήθηκε με την οδηγία 2009/147/ΕΚ» (Β'1495).

- Τις ακόλουθες κανονιστικές ρυθμίσεις:

α) Την Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου υπ. αριθ. 144/1987 «Προστασία υδάτινου περιβάλλοντος από τη ρύπανση που προκαλείται από επικίνδυνες ουσίες που εκχέονται στο υδάτινο περιβάλλον» (Α'197) και

β) την υπ. αριθ. 18186/271/1988 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Μέτρα και περιορισμοί για την προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος από απορρίψεις υδραργύρου από τον βιομηχανικό τομέα της ηλεκτρολύσεως των χλωριούχων αλάτων αλκαλίων, καδμίου, υδραργύρου σε τομείς άλλους εκτός του τομέα της ηλεκτρολύσεως των χλωριούχων αλάτων των αλκαλίων και εξαχλωροκυκλοεξανίου» (Β'126),

που εκδόθηκαν σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 82/176/ΕΟΚ «περί των οριακών τιμών και των ποιοτικών στόχων για τις απορρίψεις υδραργύρου από τον βιομηχανικό τομέα της ηλεκτρολύσεως των χλωριούχων αλάτων αλκαλίων», 83/513/ΕΟΚ «για τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους για

τις απορρίψεις καδμίου», 84/156/ΕΟΚ «για τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους όσον αφορά τις απορρίψεις υδραργύρου σε τομείς άλλους εκτός του τομέα της ηλεκτρολύσεως των χλωριούχων αλάτων των αλκαλίων» και 84/491/ΕΟΚ «σχετικά με τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους για τις απορρίψεις εξαχλωροκυκλοεξανίου»

- Την υπ. αριθ. 80568/4225/1991 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Μέθοδοι, όροι και περιορισμοί για τη χρησιμοποίηση στη γεωργία της ιλύος από επεξεργασία αστικών λυμάτων» (Β'641) που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 86/278/ΕΟΚ «σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος και ιδίως του εδάφους κατά τη χρησιμοποίηση της ιλύος καθαρισμού λυμάτων στη γεωργία»

- Την Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου υπ. αριθ. 73/1990 «Καθορισμός των οριακών και κατευθυντήριων τιμών ποιότητας των νερών από απορρίψεις ορισμένων επικίνδυνων ουσιών» (Α'90) και την υπ. αριθ. 55648/2210/1991 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Μέτρα και περιορισμοί για την προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος και ειδικότερα καθορισμός οριακών τιμών ορισμένων επικίνδυνων ουσιών στα υγρά απόβλητα» (Β'323) που εκδόθηκαν σε συμμόρφωση με την οδηγία 86/280/ΕΟΚ «σχετικά με τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους για τις απορρίψεις ορισμένων επικινδύνων ουσιών που υπάγονται στον κατάλογο Ι του παραρτήματος της οδηγίας 76/464/ΕΟΚ»

- Την Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου υπ. αριθ. 2/2001 «Καθορισμός των οριακών και κατευθυντήριων τιμών ποιότητας των νερών από απορρίψεις ορισμένων επικίνδυνων ουσιών που υπάγονται στο κατάλογο ΙΙ της οδηγίας 76/464/ΕΟΚ» (Α'15) και την υπ. αριθ. 4859/726/2001 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Μέτρα και περιορισμοί για την προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος και ειδικότερα καθορισμός οριακών τιμών ορισμένων επικίνδυνων ουσιών που υπάγονται στο κατάλογο ΙΙ της οδηγίας 76/464/ΕΟΚ» (Β'253), που εκδόθηκαν σε συμμόρφωση με την οδηγία 76/464/ΕΟΚ, όπως τροποποιήθηκαν με την υπ. αριθ. 50388/2704/2003 Κοινή Υπουργική Απόφαση (Β'1866).

- Την υπ. αριθ. 8243/1113/1991 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Καθορισμός μέτρων και μεθόδων για την πρόληψη και μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος από εκπομπές αμιάντου» (Β΄138) που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 87/217/ΕΟΚ «σχετικά με την πρόληψη και τη μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος από τον αμιάντο»
- Την υπ. αριθ. 11642/1943/2002 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Καθορισμός μέτρων και όρων για την περιορισμένη χρήση γενετικώς τροποποιημένων μικροοργανισμών (ΓΤΜ)» (Β΄831) που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 90/219/ΕΟΚ « για την περιορισμένη χρήση γενετικώς τροποποιημένων μικροοργανισμών» όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 98/81/ΕΚ
- Την υπ. αριθ. 5673/400/1997 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Μέτρα και όροι για την επεξεργασία αστικών λυμάτων» που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 91/271/ΕΟΚ «για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων»
- Το Π.Δ. 115/1997 «Έγκριση, διάθεση στην αγορά και έλεγχος φυτοπροστατευτικών προϊόντων, σε συμμόρφωση με την οδηγία 91/414/ΕΟΚ «σχετικά με τη διάθεση στην αγορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων» (Α΄104).
- Την υπ. αριθ. 16190/1335/1997 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Μέτρα και όροι για την προστασία των νερών από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης» (Β΄ 519), καθώς και τις διατάξεις της υπ. αριθμ. 19652/1906/1999 Κοινής Υπουργικής Απόφασης «Προσδιορισμός των νερών που υφίστανται νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης-Κατάλογος ευπρόσβλητων ζωνών σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 αντίστοιχα του άρθρου 4 της υπ. αριθμ. 16190/1335/1997 Κοινής Υπουργικής Απόφασης» (Β΄1575), όπως ισχύει, που εκδόθηκαν σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ «για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης»
- Την υπ. αριθ. 13588/2006 Κοινή Υπουργική Απόφαση « Μέτρα όροι και περιορισμοί για την διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 91/689/ΕΟΚ «για τα επικίνδυνα απόβλητα» του

Συμβουλίου της 12^{ης} Δεκεμβρίου 1991. Αντικατάσταση της υπ. αριθ. 19396/1546/1997 ΚΥΑ «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων» (Β'604)» (Β'383)

- Την υπ. αριθ. 33318/3028/1998 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιαιτημάτων) καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας» (Β' 1289), όπως τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ 14849/853 /08 (Β' 645), οι οποίες εκδόθηκαν σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ «για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας»

- Οδηγία 94/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 1994, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών οι οποίες αφορούν τα σκάφη αναψυχής: οι διατάξεις που τροποποιήθηκαν με την οδηγία 2003/44/ΕΚ [26].

- Το Ν. 2939/2001 «Συσκευασίες και εναλλακτική διαχείριση των συσκευασιών και άλλων προϊόντων- Ίδρυση Εθνικού Οργανισμού Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων (Ε.Ο.Ε.Δ.Σ.Α.Π.) και άλλες διατάξεις» (Α'179) που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 94/62/ΕΚ «για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας» και τροποποιήθηκε με το Ν. 3854/2010 (Α'94).

- Την υπ. αριθμ. 10245/713/1997 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Μέτρα και όροι για τον έλεγχο των εκπομπών οργανικών ουσιών (VOC) που προέρχονται από αποθήκευση βενζίνης και τη διάθεσή της από τις τερματικές εγκαταστάσεις στους σταθμούς διανομής καυσίμων» (Β'311), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 94/63/ΕΚ « για τον έλεγχο των εκπομπών πτητικών οργανικών ουσιών (VOC) που προέρχονται από την αποθήκευση βενζίνης και τη διάθεσή της από τις τερματικές εγκαταστάσεις στους σταθμούς διανομής καυσίμων»

- Την υπ. αριθμ. Φ.4.2/73358/5309/2002 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Τροποποίηση και συμπλήρωση της Φ 4.2/18960/1446/2001 Κοινής

Υπουργικής Απόφασης για την εναρμόνιση με την οδηγία 2000/62/EK» (B' 240), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 96/49/EK «σχετικά με τις σιδηροδρομικές μεταφορές επικίνδυνων εμπορευμάτων»

- Την υπ. αριθμ. 7589/731/2000 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Μέτρα και όροι για την διαχείριση των πολυχλωροδιφαινυλίων και των πολυχλωροτριφαινυλίων (PCB/PCT)» (B' 514), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 96/59/EK «για τη διάθεση των πολυχλωροδιφαινυλίων και των πολυχλωροτριφαινυλίων (PCB/PCT)»

- Την υπ. αριθ.3277/209/2000 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Καθορισμός γενικών αρχών και αρμόδιων υπηρεσιών για την εκτίμηση και τη διαχείριση της ποιότητας του αέρα του περιβάλλοντος» (B'180), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 96/62/EK «για την εκτίμηση και τη διαχείριση της ποιότητας του αέρα του περιβάλλοντος»

- Την υπ. αριθ. 12044/613/2007 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Καθορισμός μέτρων και όρων για την αντιμετώπιση κινδύνων από ατυχήματα μεγάλης έκτασης σε εγκαταστάσεις ή μονάδες, λόγω της ύπαρξης επικίνδυνων ουσιών, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2003/105/EK « για τροποποίηση της οδηγίας 96/82/EK του Συμβουλίου για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζομένων με επικίνδυνες ουσίες» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16^{ης} Δεκεμβρίου 2003. Αντικατάσταση της υπ. αριθ. 5697/590/2000 ΚΥΑ (B'405)»(B' 376) που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 96/82/EK, όπως αντικαταστάθηκε με την οδηγία 2003/105/EK «για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζόμενων με επικίνδυνες ουσίες»

- Οδηγία 97/68/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 1997, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τα ληπτέα μέτρα κατά της εκπομπής αερίων και σωματιδιακών ρύπων προερχόμενων από κινητήρες εσωτερικής καύσης που τοποθετούνται σε μη οδικά κινητά μηχανήματα [33]

- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 338/97 του Συμβουλίου, της 9ης Δεκεμβρίου 1996, για την προστασία των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας με τον έλεγχο του εμπορίου τους [34].
- Το Π. Δ. 205/2001 «Έγκριση, διάθεση στην αγορά και έλεγχος βιοκτόνων προϊόντων, σε συμμόρφωση με την οδηγία 98/8/ΕΚ «για τη διάθεση βιοκτόνων στην αγορά (Α΄160).
- Οδηγία 98/70/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Οκτωβρίου 1998, σχετικά με την ποιότητα των καυσίμων βενζίνης και ντίζελ [36].
- Την υπ. αριθ. Υ2/2600/2001 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης» (Β΄892) που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 98/83/ΕΚ «σχετικά με την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης»
- Την υπ. αριθ. 11641/1942/2002 Κοινή Υπουργική Απόφαση « Μέτρα και όροι για τον περιορισμό των εκπομπών πτητικών οργανικών ενώσεων (ΠΟΕ) που οφείλονται στη χρήση οργανικών διαλυτών σε ορισμένες δραστηριότητες και εγκαταστάσεις» (Β΄832) που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 1999/13/ΕΚ « για τον περιορισμό των εκπομπών πτητικών οργανικών ενώσεων που οφείλονται στη χρήση οργανικών διαλυτών σε ορισμένες δραστηριότητες και εγκαταστάσεις»
- Την Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου υπ. αριθ. 34/2002 «Οριακές και κατευθυντήριες τιμές ποιότητας της ατμόσφαιρας σε διοξείδιο του θείου, διοξείδιο του αζώτου και οξειδίων του αζώτου, σωματιδίων και μολύβδου» (Α΄125), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 1999/30/ΕΚ «σχετικά με τις οριακές τιμές διοξειδίου του θείου, διοξειδίου του αζώτου και οξειδίων του αζώτου, σωματιδίων και μολύβδου, στον αέρα του περιβάλλοντος»

- Την υπ' αριθμ. 29407/3508/2002 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Μέτρα και όροι για την υγειονομική ταφή των αποβλήτων» (Β' 1572), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 1999/31/ΕΚ «περί υγειονομικής ταφής των αποβλήτων»
- Οδηγία 1999/32/ΕΚ του Συμβουλίου, της 26ης Απριλίου 1999, σχετικά με τη μείωση της περιεκτικότητας ορισμένων υγρών καυσίμων σε θείο [41].
- Το Π.Δ. 116/2004 «Μέτρα, όροι και πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείριση των οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής τους, των χρησιμοποιημένων ανταλλακτικών τους και των απενεργοποιημένων καταλυτικών μετατροπένων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2000/53/ΕΚ «για τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους» του Συμβουλίου της 18^{ης} Σεπτεμβρίου 2000.» (Α' 81)
- Το Ν. 3199/2003 «Προστασία και διαχείριση των υδάτων – εναρμόνιση με την οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23^{ης} Οκτωβρίου 2000» (Α' 280) και το Π.Δ. υπ. αριθ. 51/2007 «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για την ολοκληρωμένη προστασία και διαχείριση των υδάτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2000/60/ΕΚ για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων» (Α' 54).
- Την υπ. αριθ. 9238/332/2004 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Οριακές και κατευθυντήριες τιμές ποιότητας της ατμόσφαιρας σε βενζόλιο και μονοξειδίο του άνθρακα» (Β' 405) που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 2000/69/ΕΚ «για οριακές τιμές βενζολίου και μονοξειδίου του άνθρακα στον αέρα του περιβάλλοντος»
- Την υπ. αριθ. 22912/1117/2005 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Μέτρα και όροι για την πρόληψη και τον περιορισμό της ρύπανσης του περιβάλλοντος από την αποτέφρωση των αποβλήτων» (Β' 759) που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 2000/76/ΕΚ «για την αποτέφρωση των αποβλήτων»

- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2037/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 2000, για τις ουσίες που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος [46]
- Την υπ. αριθ. 38639/2017/2005 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Καθορισμός μέτρων και όρων για τη σκόπιμη ελευθέρωση γενετικά τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/18 «για τη σκόπιμη ελευθέρωση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον και την κατάργηση της οδηγίας 90/220/ΕΟΚ» του Συμβουλίου της 12^{ης} Μαρτίου 2001 των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων» (Β΄1334).
- Την υπ. αριθ. 29457/1511/2005 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Καθορισμός μέτρων και όρων για τον περιορισμό των εκπομπών στην ατμόσφαιρα ορισμένων ρύπων που προέρχονται από μεγάλες εγκαταστάσεις καύσης, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/80/ΕΚ «για τον περιορισμό των εκπομπών στην ατμόσφαιρα ορισμένων ρύπων από μεγάλες εγκαταστάσεις», του Συμβουλίου της 23^{ης} Οκτωβρίου 2001» (Β΄992).
- Την υπ. αριθ. 38638/2016/2005 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Οριακές και κατευθυντήριες τιμές για τις συγκεντρώσεις όζοντος στον ατμοσφαιρικό αέρα, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2002/3/ΕΚ «σχετικά με το όζον στον ατμοσφαιρικό αέρα» του Συμβουλίου της 12ης Φεβρουαρίου 2002 των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.» (Β΄ 1334)
- Το Π.Δ. 117/2004 «Μέτρα, όροι και πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις των Οδηγιών 2002/95 "σχετικά με τον περιορισμό της χρήσης ορισμένων επικίνδυνων ουσιών σε είδη ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού" και 2002/96 "σχετικά με τα απόβλητα ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού" του Συμβουλίου της 27^{ης} Ιανουαρίου 2003» (Α΄82), όπως τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 15/2006 (Α΄12) .
- Την υπ. αριθ. 22306/1075/2007 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Καθορισμός τιμών-στόχων και ορίων εκτίμησης των συγκεντρώσεων του αρσενικού, του καδμίου, του υδραργύρου, του νικελίου και των πολυκυκλικών αρωματικών

υδρογονανθράκων στον ατμοσφαιρικό αέρα, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2004/107/ΕΚ «σχετικά με το αρσενικό, το κάδμιο, τον υδράργυρο, το νικέλιο και τους πολυκυκλικούς αρωματικούς υδρογονάνθρακες στον ατμοσφαιρικό αέρα» του Συμβουλίου της 15ης Δεκεμβρίου 2004 των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων» (Β'920).

- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 648/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, σχετικά με τα απορρυπαντικά [53].

- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 850/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τους έμμονους οργανικούς ρύπους και την τροποποίηση της οδηγίας 79/117/ΕΟΚ [54].

- Οδηγία 2005/55/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Σεπτεμβρίου 2005, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν κατά των εκπομπών αερίων και σωματιδιακών ρύπων από τους κινητήρες ανάφλεξης με συμπίεση που χρησιμοποιούνται σε οχήματα, καθώς και κατά των εκπομπών αερίων ρύπων από κινητήρες επιβαλλόμενης ανάφλεξης που τροφοδοτούνται με φυσικό αέριο ή υγραέριο και χρησιμοποιούνται σε οχήματα [55].

- Οδηγία 2005/78/ΕΚ της Επιτροπής, της 14ης Νοεμβρίου 2005, για την εφαρμογή της οδηγίας 2005/55/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν κατά των εκπομπών αερίων και σωματιδιακών ρύπων από τους κινητήρες ανάφλεξης με συμπίεση που χρησιμοποιούνται σε οχήματα, καθώς και κατά των εκπομπών αερίων ρύπων από κινητήρες επιβαλλόμενης ανάφλεξης που τροφοδοτούνται με φυσικό αέριο ή υγραέριο και χρησιμοποιούνται σε οχήματα [56].

- Την υπ. αριθ. 8600/416/2009 Κοινή Υπουργική Απόφαση « Ποιότητα και μέτρα διαχείρισης των υδάτων κολύμβησης, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις

της οδηγίας 2006/7/EK « σχετικά με την διαχείριση της ποιότητας των υδάτων κολύμβησης και την κατάργηση της οδηγίας 76/160/ΕΟΚ», (B'356)

- Την υπ. αριθ. 50910/2727/2003 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Μέτρα και Όροι για τη Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης» (B'1909), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 75/442/ΕΟΚ, όπως ισχύει με την κωδικοποιημένη έκδοσή της, την οδηγία 2006/12/EK «περί των στερεών αποβλήτων»

- Την υπ. αριθ. 39624/2209/2009 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Μέτρα, όροι και περιορισμοί για τη διαχείριση των αποβλήτων της εξορυκτικής βιομηχανίας, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2006/21/EK της 15^{ης} Μαρτίου 2006 «σχετικά με τη διαχείριση των αποβλήτων της εξορυκτικής βιομηχανίας και την τροποποίηση της οδηγίας 2004/35/EK» (B'2076).

- Οδηγία 2006/40/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2006, για τις εκπομπές των συστημάτων κλιματισμού των μηχανοκίνητων οχημάτων [61].

- Οδηγία 2006/44/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Σεπτεμβρίου 2006, περί της ποιότητας των γλυκών υδάτων που έχουν ανάγκη προστασίας ή βελτιώσεως για τη διατήρηση της ζωής των ιχθύων [62].

- Την υπ. αριθ. 41624/2057/2010 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Μέτρα, όροι και πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών σε συμμόρφωση με τις διατάξεις των οδηγιών, 2006/66/EK «σχετικά με τις ηλεκτρικές στήλες και τους συσσωρευτές και τα απόβλητα ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών και με την κατάργηση της οδηγίας 91/157/ΕΟΚ» και 2008/103/EK «για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/66/EK σχετικά με τις ηλεκτρικές στήλες και τους συσσωρευτές και τα απόβλητα ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών, όσο αφορά την τοποθέτηση ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών στην αγορά», του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου» (B'1625).

- Την υπ. αριθ. 39626/2208/2009 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Καθορισμός μέτρων για την προστασία των υπόγειων νερών από την ρύπανση και την υποβάθμιση, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2006/118/ΕΚ «σχετικά με την προστασία των υπόγειων υδάτων από την ρύπανση και την υποβάθμιση» (Β΄2075).

- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 842/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2006, για ορισμένα φθοριούχα αέρια θερμοκηπίου [65].

- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2006, για τις μεταφορές αποβλήτων [66].

- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 715/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2007, που αφορά την έγκριση τύπου μηχανοκινήτων οχημάτων όσον αφορά εκπομπές από ελαφρά επιβατηγά και εμπορικά οχήματα (ευρώ 5 και ευρώ 6) και σχετικά με την πρόσβαση σε πληροφορίες επισκευής και συντήρησης οχημάτων [67].

- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1418/2007 της Επιτροπής, της 29ης Νοεμβρίου 2007, σχετικά με την εξαγωγή για αξιοποίηση ορισμένων αποβλήτων που περιέχονται στο παράρτημα III ή IIIA του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου προς ορισμένες χώρες στις οποίες δεν εφαρμόζεται η απόφαση του ΟΟΣΑ για τον έλεγχο των διασυνοριακών διακινήσεων αποβλήτων [68].

-Τις ακόλουθες Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις:

α) Την υπ' αριθμ. ΗΠ 15393/2332/2002 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες σύμφωνα με το άρ. 3 του Ν.1650/86, όπως αντικαταστάθηκε από το άρ. 1 του Ν. 3010/2002 ...» (Β΄ 1022).

β) Την υπ' αριθμ. 11014/703/104/2003 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.) και Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο.) σύμφωνα με το άρ. 4 του Ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε από το άρ. 2 του Ν. 3010/2002 ...» (Β' 332),

γ) Την υπ' αριθμ. Η.Π. 37111/2021/2003 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Καθορισμός τρόπου ενημέρωσης και συμμετοχής του κοινού κατά την διαδικασία έγκρισης περιβαλλοντικών όρων των έργων και δραστηριοτήτων σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 5 του Ν.1650/86, όπως αντικαταστάθηκε με τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 3 του Ν. 3010/2002» (Β' 1391),

που εκδόθηκαν σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 96/61/ΕΟΚ και 85/337/ΕΟΚ, όπως κωδικοποιήθηκαν με την οδηγία 2008/1/ΕΚ « σχετικά με την ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης»

- Οδηγία 70/220/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 1970, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν κατά της ρύπανσης του αέρα από τις εκπομπές των οχημάτων με κινητήρα (ΕΕ L 76 της 6.4.1970, σ. 1)
- Οδηγία 72/306/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 2ας Αυγούστου 1972, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών που αφορούν τα μέτρα κατά της ρύπανσης που προκαλείται από τις εκπομπές των πετρελαιοκινητήρων οχημάτων (ΕΕ L 190 της 20.8.1972, σ. 1)
- Οδηγία 75/439/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 1975, περί διαθέσεως των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων (ΕΕ L 194 της 25.7.1975, σ. 23)
- Οδηγία 76/160/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 1975, περί της ποιότητας των υδάτων κολυμβήσεως (ΕΕ L 31 της 5.2.1976, σ. 1)
- Οδηγία 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουλίου 1976, περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και

χρήσεως μερικών επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων (EE L 262 της 27.9.1976, σ. 201)

- Οδηγία 77/537/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1977, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των αναφερομένων στα μέτρα που πρέπει να ληφθούν κατά των εκπομπών μολυνόντων αερίων που προέρχονται από πετρελαιοκινητήρες προοριζομένους για την προώθηση των γεωργικών ή δασικών ελκυστήρων με τροχούς (EE L 220 της 29.8.1977, σ. 38)

- Οδηγία 78/176/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 20ής Φεβρουαρίου 1978, περί των αποβλήτων που προέρχονται από τη βιομηχανία διοξειδίου του τιτανίου (EE L 54 της 25.2.1978, σ. 19)

- Οδηγία 79/117/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1978, περί απαγορεύσεως της θέσεως σε κυκλοφορία και της χρησιμοποίησεως φυτοφαρμακευτικών προϊόντων που περιέχουν ορισμένες δραστικές ουσίες (EE L 33 της 8.2.1979, σ. 36)

- Οδηγία 79/409/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 2ας Απριλίου 1979, περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών (EE L 103 της 25.4.1979, σ. 1)

- Οδηγία 82/176/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1982, περί των οριακών τιμών και των ποιοτικών στόχων για τις απορρίψεις υδραργύρου από τον βιομηχανικό τομέα της ηλεκτρολύσεως των χλωριούχων αλάτων αλκαλίων (EE L 81 της 27.3.1982, σ. 29)

- Οδηγία 83/513/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 26ης Σεπτεμβρίου 1983, για τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους για τις απορρίψεις καδμίου (EE L 291 της 24.10.1983, σ. 1)

- Οδηγία 84/156/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 8ης Μαρτίου 1984, για τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους όσον αφορά τις απορρίψεις υδραργύρου σε τομείς άλλους εκτός του τομέα της ηλεκτρολύσεως των χλωριούχων αλάτων των αλκαλίων (EE L 74 της 17.3.1984, σ. 49)

- Οδηγία 84/360/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1984, σχετικά με την καταπολέμηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης από βιομηχανικές εγκαταστάσεις (EE L 188 της 16.7.1984, σ. 20)

- Οδηγία 84/491/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 1984, σχετικά με τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους για τις απορρίψεις εξαχλωροκυκλοεξανίου (ΕΕ L 274 της 17.10.1984, σ. 11)
- Οδηγία 85/203/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 1985, σχετικά με τις προδιαγραφές ποιότητας του αέρα για το διοξείδιο του αζώτου (ΕΕ L 87 της 27.3.1985, σ. 1)
- Οδηγία 86/278/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Ιουνίου 1986, σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος και ιδίως του εδάφους κατά τη χρησιμοποίηση της ιλύος καθαρισμού λυμάτων στη γεωργία (ΕΕ L 181 της 4.7.1986, σ. 6)
- Οδηγία 86/280/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Ιουνίου 1986, σχετικά με τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους για τις απορρίψεις ορισμένων επικινδύνων ουσιών που υπάγονται στον κατάλογο I του παραρτήματος της οδηγίας 76/464/ΕΟΚ (ΕΕ L 181 της 4.7.1986, σ. 16)
- Οδηγία 87/217/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Μαρτίου 1987, σχετικά με την πρόληψη και τη μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος από τον αμίαντο (ΕΕ L 85 της 28.3.1987, σ. 40)
- Οδηγία 90/219/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 1990, για την περιορισμένη χρήση γενετικώς τροποποιημένων μικροοργανισμών (ΕΕ L 117 της 8.5.1990, σ. 1)
- Οδηγία 91/271/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1991, για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων (ΕΕ L 135 της 30.5.1991, σ. 40)
- Οδηγία 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 1991, σχετικά με τη διάθεση στην αγορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων (ΕΕ L 230 της 19.8.1991, σ. 1)
- Οδηγία 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 1991, για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης (ΕΕ L 375 της 31.12.1991, σ. 1)
- Οδηγία 91/689/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 1991, για τα επικίνδυνα απόβλητα (ΕΕ L 377 της 31.12.1991, σ. 20)

- Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ΕΕ L 206 της 22.7.1992, σ. 7)
- Οδηγία 92/112/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 1992, για τον καθορισμό των διαδικασιών εναρμόνισης των προγραμμάτων περιορισμού της ρύπανσης που προκαλούν τα απόβλητα της βιομηχανίας διοξειδίου του τιτανίου, με προοπτική την εξάλειψή της (ΕΕ L 409 της 31.12.1992, σ. 11)
- Οδηγία 94/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 1994, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών οι οποίες αφορούν τα σκάφη αναψυχής: οι διατάξεις που τροποποιήθηκαν με την οδηγία 2003/44/ΕΚ (ΕΕ L 214 της 26.8.2003, σ. 18)
- Οδηγία 94/62/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1994, για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας (ΕΕ L 365 της 31.12.1994, σ. 10)
- Οδηγία 94/63/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1994, για τον έλεγχο των εκπομπών πτητικών οργανικών ουσιών (VOC) που προέρχονται από την αποθήκευση βενζίνης και τη διάθεσή της από τις τερματικές εγκαταστάσεις στους σταθμούς διανομής καυσίμων (ΕΕ L 365 της 31.12.1994, σ. 24)
- Οδηγία 96/49/ΕΚ του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 1996, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τις σιδηροδρομικές μεταφορές επικίνδυνων εμπορευμάτων (ΕΕ L 235 της 17.9.1996, σ. 25)
- Οδηγία 96/59/ΕΚ του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 1996, για τη διάθεση των πολυχλωροδифαινυλίων και των πολυχλωροτριφαινυλίων (PCB/PCT) (ΕΕ L 243 της 24.9.1996, σ. 31)
- Οδηγία 96/62/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Σεπτεμβρίου 1996, για την εκτίμηση και τη διαχείριση της ποιότητας του αέρα του περιβάλλοντος (ΕΕ L 296 της 21.11.1996, σ. 55)

- Οδηγία 96/82/EK του Συμβουλίου, της 9ης Δεκεμβρίου 1996, για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζόμενων με επικίνδυνες ουσίες (ΕΕ L 10 της 14.1.1997, σ. 13)
- Οδηγία 97/68/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 1997, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τα ληπτέα μέτρα κατά της εκπομπής αερίων και σωματιδιακών ρύπων προερχόμενων από κινητήρες εσωτερικής καύσης που τοποθετούνται σε μη οδικά κινητά μηχανήματα (ΕΕ L 59 της 27.2.1998, σ. 1)
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 338/97 του Συμβουλίου, της 9ης Δεκεμβρίου 1996, για την προστασία των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας με τον έλεγχο του εμπορίου τους (ΕΕ L 61 της 3.3.1997, σ. 1)
- Οδηγία 98/8/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 1998, για τη διάθεση βιοκτόνων στην αγορά (ΕΕ L 123 της 24.4.1998, σ. 1)
- Οδηγία 98/70/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Οκτωβρίου 1998, σχετικά με την ποιότητα των καυσίμων βενζίνης και ντίζελ (ΕΕ L 350 της 28.12.1998, σ. 58)
- Οδηγία 98/83/EK του Συμβουλίου, της 3ης Νοεμβρίου 1998, σχετικά με την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης (ΕΕ L 330 της 5.12.1998, σ. 32)
- Οδηγία 1999/13/EK του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 1999, για τον περιορισμό των εκπομπών πτητικών οργανικών ενώσεων που οφείλονται στη χρήση οργανικών διαλυτών σε ορισμένες δραστηριότητες και εγκαταστάσεις (ΕΕ L 85 της 29.3.1999, σ. 1)
- Οδηγία 1999/30/EK του Συμβουλίου, της 22ας Απριλίου 1999, σχετικά με τις οριακές τιμές διοξειδίου του θείου, διοξειδίου του αζώτου και οξειδίων του αζώτου, σωματιδίων και μολύβδου, στον αέρα του περιβάλλοντος (ΕΕ L 163 της 29.6.1999, σ. 41)
- Οδηγία 1999/31/EK του Συμβουλίου, της 26ης Απριλίου 1999, περί υγειονομικής ταφής των αποβλήτων (ΕΕ L 182 της 16.7.1999, σ. 1)

- Οδηγία 1999/32/EK του Συμβουλίου, της 26ης Απριλίου 1999, σχετικά με τη μείωση της περιεκτικότητας ορισμένων υγρών καυσίμων σε θείο (ΕΕ L 121 της 11.5.1999, σ. 13)
- Οδηγία 2000/53/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Σεπτεμβρίου 2000, για τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους (ΕΕ L 269 της 21.10.2000, σ. 34)
- Οδηγία 2000/60/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2000, για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων (ΕΕ L 327 της 22.12.2000, σ. 1)
- Οδηγία 2000/69/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2000, για οριακές τιμές βενζολίου και μονοξειδίου του άνθρακα στον αέρα του περιβάλλοντος (ΕΕ L 313 της 13.12.2000, σ. 12)
- Οδηγία 2000/76/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Δεκεμβρίου 2000, για την αποτέφρωση των αποβλήτων (ΕΕ L 332 της 28.12.2000, σ. 91)
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2037/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 2000, για τις ουσίες που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος (ΕΕ L 244 της 29.9.2000, σ. 1)
- Οδηγία 2001/18/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Μαρτίου 2001, για τη σκόπιμη ελευθέρωση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον (ΕΕ L 106 της 17.4.2001, σ. 1)
- Οδηγία 2001/80/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2001, για τον περιορισμό των εκπομπών στην ατμόσφαιρα ορισμένων ρύπων (ΕΕ L 309 της 27.11.2001, σ. 1)
- Οδηγία 2002/3/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2002, σχετικά με το όζον στον ατμοσφαιρικό αέρα (ΕΕ L 67 της 9.3.2002, σ. 14)
- Οδηγία 2002/95/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Ιανουαρίου 2003, σχετικά με τον περιορισμό της χρήσης ορισμένων επικίνδυνων ουσιών σε είδη ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΕΕ L 37 της 13.2.2003, σ. 19)

- Οδηγία 2002/96/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Ιανουαρίου 2003, σχετικά με τα απόβλητα ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ) (ΕΕ L 37 της 13.2.2003, σ. 24)
- Οδηγία 2004/107/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 2004, σχετικά με το αρσενικό, το κάδμιο, τον υδράργυρο, το νικέλιο και τους πολυκυκλικούς αρωματικούς υδρογονάνθρακες στον ατμοσφαιρικό αέρα (ΕΕ L 23 της 26.1.2005, σ. 3)
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 648/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, σχετικά με τα απορρυπαντικά (ΕΕ L 104 της 8.4.2004, σ. 1)
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 850/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τους έμμονους οργανικούς ρύπους και την τροποποίηση της οδηγίας 79/117/ΕΟΚ (ΕΕ L 158 της 30.4.2004, σ. 7)
- Οδηγία 2005/55/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Σεπτεμβρίου 2005, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν κατά των εκπομπών αερίων και σωματιδιακών ρύπων από τους κινητήρες ανάφλεξης με συμπίεση που χρησιμοποιούνται σε οχήματα, καθώς και κατά των εκπομπών αερίων ρύπων από κινητήρες επιβαλλόμενης ανάφλεξης που τροφοδοτούνται με φυσικό αέριο ή υγραέριο και χρησιμοποιούνται σε οχήματα (ΕΕ L 275 της 20.10.2005, σ. 1)
- Οδηγία 2005/78/EK της Επιτροπής, της 14ης Νοεμβρίου 2005, για την εφαρμογή της οδηγίας 2005/55/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν κατά των εκπομπών αερίων και σωματιδιακών ρύπων από τους κινητήρες ανάφλεξης με συμπίεση που χρησιμοποιούνται σε οχήματα, καθώς και κατά των εκπομπών αερίων ρύπων από κινητήρες επιβαλλόμενης ανάφλεξης που τροφοδοτούνται με φυσικό αέριο ή υγραέριο και χρησιμοποιούνται σε οχήματα (ΕΕ L 313 της 29.11.2005, σ. 1)

- Οδηγία 2006/7/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Φεβρουαρίου 2006, σχετικά με τη διαχείριση της ποιότητας των υδάτων κολύμβησης (ΕΕ L 64 της 4.3.2006, σ. 37)
- Οδηγία 2006/11/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Φεβρουαρίου 2006, για τη ρύπανση που προκαλείται από ορισμένες επικίνδυνες ουσίες που εκχέονται στο υδάτινο περιβάλλον της Κοινότητας (ΕΕ L 64 της 4.3.2006, σ. 52)
- Οδηγία 2006/12/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2006, περί των στερεών αποβλήτων (ΕΕ L 114 της 27.4.2006, σ. 9)
- Οδηγία 2006/21/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, σχετικά με τη διαχείριση των αποβλήτων της εξορυκτικής βιομηχανίας (ΕΕ L 102 της 11.4.2006, σ. 15)
- Οδηγία 2006/40/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2006, για τις εκπομπές των συστημάτων κλιματισμού των μηχανοκίνητων οχημάτων (ΕΕ L 161 της 14.6.2006, σ. 12)
- Οδηγία 2006/44/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Σεπτεμβρίου 2006, περί της ποιότητας των γλυκών υδάτων που έχουν ανάγκη προστασίας ή βελτιώσεως για τη διατήρηση της ζωής των ιχθύων (ΕΕ L 264 της 25.9.2006, σ. 20)
- Οδηγία 2006/66/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Σεπτεμβρίου 2006, σχετικά με τις ηλεκτρικές στήλες και τους συσσωρευτές και τα απόβλητα ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών (ΕΕ L 266 της 26.9.2006, σ. 1)
- Οδηγία 2006/118/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με την προστασία των υπόγειων υδάτων από τη ρύπανση και την υποβάθμιση (ΕΕ L 372 της 27.12.2006, σ. 19)
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 842/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2006, για ορισμένα φθοριούχα αέρια θερμοκηπίου (ΕΕ L 161 της 14.6.2006, σ. 1)

- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2006, για τις μεταφορές αποβλήτων (ΕΕ L 190 της 12.7.2006, σ. 1)
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 715/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2007, που αφορά την έγκριση τύπου μηχανοκινήτων οχημάτων όσον αφορά εκπομπές από ελαφρά επιβατηγά και εμπορικά οχήματα (ευρώ 5 και ευρώ 6) και σχετικά με την πρόσβαση σε πληροφορίες επισκευής και συντήρησης οχημάτων (ΕΕ L 171 της 29.6.2007, σ. 1)
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1418/2007 της Επιτροπής, της 29ης Νοεμβρίου 2007, σχετικά με την εξαγωγή για αξιοποίηση ορισμένων αποβλήτων που περιέχονται στο παράρτημα III ή IIIA του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου προς ορισμένες χώρες στις οποίες δεν εφαρμόζεται η απόφαση του ΟΟΣΑ για τον έλεγχο των διασυνοριακών διακινήσεων αποβλήτων (ΕΕ L 316 της 4.12.2007, σ. 6)
- Οδηγία 2008/1/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιανουαρίου 2008, σχετικά με την ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης (ΕΕ L 24 της 29.1.2008, σ. 8)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Κατάλογος κοινοτικών νομοθετικών πράξεων, που εκδόθηκαν δυνάμει της συνθήκης Ευρατόμ, η παράβαση των οποίων συνιστά παράνομη συμπεριφορά κατ' εφαρμογή του άρθρου 2 στοιχείο α) σημείο ii) της παρούσας οδηγίας

- Οδηγία 96/29/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 13ης Μαΐου 1996, για τον καθορισμό των βασικών κανόνων ασφάλειας για την προστασία της υγείας των εργαζομένων και του πληθυσμού από τους κινδύνους που προκύπτουν από ιονίζουσες ακτινοβολίες (ΕΕ L 159 της 29.6.1996, σ. 1)

- Οδηγία 2003/122/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2003, για τον έλεγχο των κλειστών πηγών ραδιενέργειας και των έκθετων πηγών (ΕΕ L 346 της 31.12.2003, σ. 57)
- Οδηγία 2006/117/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 20ής Νοεμβρίου 2006, σχετικά με την επιτήρηση και τον έλεγχο των αποστολών ραδιενεργών αποβλήτων και αναλωμένου πυρηνικού καυσίμου (ΕΕ L 337 της 5.12.2006, σ. 21)